

Oglaši, pristupači ist. slaku i radnju se na izvedu bliznog članika ili po dogovoru. Ovci za predhodnicu, oglaši ist. ajo se neupinom ili polozicom pol. Stadionice u Boču i administraciju iste, u Pulu. Kod naravne vježbe točno označiti ime, prezime i najbitniju počku predstojnika.

Iko list ne više ne primi, tka to jevi odgovarajuće u otvorenom pištu, za koji se neplaća postotnik, nito se izvršava raspisno "Reklamacija".

Cekovnog računa br. 447249.

Tiskarski list broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a neplasne sve pokvare“. Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Josip Hain. — U nakladi tiskara J. Krmptić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Zivio dr. Laginja!

Nedjelju dne 10. t. m. našlo je naš velezaslužni prvak dr. Matko Laginja 50-godišnjicu svoga življjenja, koju je proslavio u užem krugu svoje obitelji. Mi nećemo opisivati njegovoga političko-parlamentarnoga rada, jer ga još nije zaključio — kao što je to svojom voljom bar za sad učinio njegov vrstnjak i tjesni prijatelj Slavoj Jenko, kojega dječovanje smo u poslednjem broju kratko očitali — jer je dapače u naporu toga rada. Želimo mu pak z svega sreća, da ga vrši što u većem djelokrugu i što uspešnije za celiokupni hrvatski i slovenski narod, naročito u Istri, još dugo dugo, i kličemo — eduševljeno iz svega grla: **Zivio nam dr. Matko Laginja!**

Biskup Strossmayer

Istarskom Sokolu i „Našoj Slogi“ u Puli.

Prigodom doktorskog jubileja, kog je slavio dne 5. o. m. siedi biskup u Slatini, odasao je i naš „Sokol“ svomu začasnom članu i dobrotvoru slijedeći brzjavni pozdrav:

„Uzvišeni Tvojimi djeni, ponosni Tvojim imenom, a prestreni, što nam Te dobro Bog čuva i uzdržaje od slave do slave hrvatskome rodu, klanjam se Tebi dični meceno i molimo Svetišnjega, da Te uzdrži i poživi na mnogaja ljeta.“

Odmah drugi dan zahvalio se dobri biskup ovim pismom:

Mili moj hrvatski „Sokole!“

Liepa hvala na bratskoj uspomeni o doktorskom momu jubileju. Bog dragi neka blagoslov slavno društvo, dade svakomu sokolu snagu i sileta, da brani edvazne svoje, nećineći prijome nikome štete, kao što je ni do sada nije činio. Po Bogu je i priredi, da svaki brani gajezde svoje i ujemu sekojice mlade.

Preporučujući se i nadalje prijateljskoj uspomeni ostajem slavnom društvu sa ljubavlju

J. J. Strossmayer,
biskup.

Tko ima srca i razuma, taj će nati shvatiti te plemenite i poletne dieci velikog biskupa, koga neka Bog boživi!

I našemu listu zahvalio se plenitni biskup slijedećim pismom:

Slavnomu uredničtvu „N. Slogi“ Puli.

Izjavljujem ovim najtoplji svoju hvalu na prijateljskoj čestitci o slavi doktorskoga moga jubileja. Bog dragi neka obilno blagoslov plemeniti rad „Naše Slogi“, koja njekim načinom u tužnoj Istri vrši posao božanskogu učitelja našega, jer uči vježbu istine i jer brani prave siromaške, koje je pravo sam Bog u svoju zaštitu uzeo.

Preporučujući se i nadalje prijateljskoj uspomeni slavnom uredničtvu ostajem sa štovanjem

J. J. Strossmayer,
biskup.

U slovenskoj Slatini, 7.8. 1902.

Sastanak visokoškolaca u Pazinu.

Ša raznih strana mile nam Istre, sakupili se dne 10. t. m. akademici na sastanak u Pazinu, da se upoznaju, slože i organiziraju, te da raspravljaju, kako će sjedinjenim silama raditi za dobrobit i napredak naroda, koga su oni dio maleni. Razni brzjavci pozdravljaju ovaj sastanak i žele mu najbolji uspjeh.

U 4 sati po podne sakupljene je u dijelu pazinskoj čitaonici kita mlađih sokolova. Medicinar gosp. Gržetić predvodio sastanak, te zgodnim riečima pozdravlja prisutne mlade doktore, koji su netom izšli u svjet; pozdravlja zastupnika našeg lista, seljaku štalež i svoje sudruge, a deplorira odsutnost klerika. Za tim prelazi na dnevni red, da se izabere odbor od tri lica, koji će kroz godinu raditi oko toga, da se u dojdućim praznicima predstave slijedeći sastanak.

Dr. Červar predlaže, da se probudi ferijalno društvo, koje je pred pet godina bilo ustrojeno i koje je uslijed nemarosti raspalo. Pri tom nastaje debata i predlog gosp. dr. Červara djelomično propada. Gosp. Ivančić formulira predlog ovako: „Da se izabere odbor od tri lica, koji će na to djelovati, da se korporacije raznih djačkih krugova pogovore o sastanku, a kad bi se probudilo staro ferijalno društvo, ovaj bi odbor prestao biti u životu“. Predlog gosp. Ivančića jest jednoglasno prihvoden, te se prelazi k izboru goresponmenog odbora. Gosp. Kunđić veli, da bi bilo dobro, da se u taj odbor izabere i jedan klerik. Ali budući da nije nijednoga prisutnoga, nemože se ga izabrati. U ovaj odbor izabrani su gospoda visokoškolci Gržetić, Kundić i Ženzerović.

Gospodin N. N. govori o materijalnim potrebama universista. On veli, da je sada u Istri jedino društvo „Bratovština hrvatskih ljudi“, koje može da štograd doprinesi siromašnim akademicima. Dalje, da „Bratovština hrvatskih ljudi“ podstavlja godimice više malenih sveta djakom, od kojih potpora oni jako neznačnu korist osjeće. Da bi mnogo bolje i koristnije bilo, kad bi Bratovština odlučila od godine na godinu, nekoliko malo većih potpora od dve što-kruna i takove potpore podiella siromašnim, vrednim viso-

kočkocem. Zato pita, (što se i zaključi) da se pošalje memoriala Bratovštini hrvatskim ljudi, koja bi glasila ovako:

„Hrvatski akademici iz Istre na svojem sastanku držanu u Pazinu dne 10. o. m. pretresivaju materijalno stanje hrvatskih hrvatskih dječaka u obće, pa sjetiv se tom prigodom i veležušnje „Bratovštine hrv. ljudi u Istri“ jednoglasno odlučiće, da izaze slavnoj „Bratovštini“ svoje najskromnije želje, da mjesto nerodovitih podpora blagoizvoli odslike raspisivali natječaj na redovite periodične podpore, tako da bi se siromašni djak mogao bar donekle na takve periodične podpore osloniti“.

Gosp. Ivančić čila krasnu raspravu o narodnim čitaonicama, koju ćemo obiščeniti naknadno.

Gosp. Gržetić govori o buci, što ju diže socijalisti na nas, te žali, što naše novine dopuštaju, da se na taj način na našu navaljuje. Odaslanik našeg lista ustaje na obranu „Naše Slogi“ i razlaže njezinu moralno stanje. Za tim čita gosp. Gržetić jedan članak „Slobode“ (socijalističkoga lista), koji izlazi u Zagrebu. Op. Ured. koji je natprav kontradicijama.

Gosp. Ivančić govori, da se je u Beču konstituirao odbor djaka, koji je do staviao nekoje resolucije. Iza kratkog raspravljanja zaključuje se, da se odgovori onom odboru, da je djelatvo iz Istre solidarno s njima, ali da za sada ne može o tom raspravljati.

Dalje predlaže gosp. Ivančić, da se u Beču, Gracu i Zagrebu ustanovi kao nekakva vrst konsolata, koji bi davao mladim djacima, koji dodju na jedno svečinu, spomenutih gradova, potrebite uputite, da se tako odstrane one neprelike u kojima se snadju abitienti, kad dodju na svečiniste. Taj je predlog prihvoren.

Zastupnici našeg lista razlaže u kratko moralno i materijalno stanje „Naše Slogi“, te stavljaju na srecu mladim silama, da one barem moralno priskoče u pomoć našem listu, da bude rašao i ciao na korist binedog našeg naroda. Nek nam budu uvick pri srcu i na umu reći starine Trnskoga:

„U kog da se svjet uzdaže,
Kada mu je do poleta?...
Na mlađijeh svjet ostaje,
Mlađa ljeta — nade sveta.“

Gosp. Gržetić zaključi sastanak zahvaljujući se svim prisutnim, istodobno i odboru „Čitaonicu“, koji im je punudio kod toliko svoje prostorije.

Istoga dana u večer priredila je Čitaonica zabavnu večer, koja je bila mnogobrojno posjećena, te ispla na obće zadovoljstvo svih.

Naši jadi i nevolje.

Veli Lošinj, dne 5. kolovoza.

Moralni bismo se odavde češće putu javiti u „Našoj Slogi“, žalobože ne, da svetim pohvalim, već obratno; ali svu doburu volju za to oduzimlje nam nehaj u koji je bio ovaj puk, tako da ga je težko, trgnuti iz pogubnog ovog drijemeza, a sve naše rječi i nastojanja ostaju glosavapi-

či izlazi svake četvrti a podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, ne podpisuju netiskaju, a nefinkirani neprimaju. Predplatna se postavom stoji: 12 K u obće, 8 K za sejake, 6 K za K 3—, na godinu ili K 3—, odn. K 3— na pol godine.

Izvan carevine više postavljaju. Plaća i stavlja se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zatočasti 20 h. koli u Puli, toli izravn iste.

Urednički i uprava nalaze se u Tiskari J. Krmptić i dr. (Via Sisanu), kamo neka se naslovjuju sva pisma i predplate.

jučega u pustini. — Dakle i kad ovo pišemo znademo, da nećemo Bog zna što poluditi, jer ovaj puk, u toliko već godina krivo ili nikako uzgajan, postao je indiferentan, nehajan za sve, ili radije sluši i čita, u koliko u obće znade čitati, senzacionalna ubojstva i dogodjaje, te druge blezgarije židovskog „Piccola“, nego li zdravu i plemenitu nauku. — Žalostno, ali istinito!

— Mnogima će biti neugodno čuti ovo, ali mislim, da kada se narodu želi korigititi, uvjek je bolje otvoreno odkrivati njegove mane i pogreške, nego li pokrivajući ih, držati ga u starom neznanju i zabludama.

Upozorili smo i javno i u novinama i u privatnim razgovorima, kolika je neuspodnja, što ovaj u velikoj većini od stotine čisto hrvatski narod, ne imade za odgoj svoje djece nijedne hrvatske škole, pačke mirno podnosi u svojoj sredini čisto talijansku pučku školu, odkuda ne samo, da je posve izbrisut hrvatski jezik, već se djeca hrvat. ovog puka uče — kako smo to javno dokazali — prezirati i mrziti svoj materinski jezik i svoju narodnost. — Ali na sve to puk ovaj ostaje hladan, a predstavnici njegovi, koji nisu očito u kolu ovdajšnjih „irredenta“, preporučuju mu i slogu sa zatornicima našeg jezika, a mir i sloga ta, najveća je propast i najveća zapreka za preporod ovoga mesta. — Nezrajujudnici, da karakteran i plemeniti čovjek, nikada neće tražiti slege sa smrđanimi svoje vjere, narodnosti i jezika; nezrajuju, da je uvjek bilo i bilo će medju pravdom i nepravdom borbe; nezrajuju, da čovjek na svojem mjestu, koji želi, da pobedi njegovi budi vjerski budi rodoljubni ideali, nikada ne zatreze od borbe, niti će plaši, već i u dapače traži, jer znaće, da bez borbe nema napredka ni života.

Tomu nesretnomu, miru i slogu za volju, tri ogromna većina hrvat. pučanstva ovoga mesta, da občina imade na sebi talijanski karakter; da nemamo hrvatske škole, pa i ono nješto, što se je pred nekoliko godina učinilo u našim školama hrvatski, za volju, slogi i mir, izbrisalo se je i tomu posljednji trag. Srđe čovjeka zaboli, pamet mu od boli stane, kad na oči gleda, kako danonice sve to više propada ovdje hrvatski jezik; kad gleda, da s djecom hrvatskih roditelja ne može razgovarati u njihovom materinskom jeziku već se mora uteti tudjem, nama neprijateljskom — talijanskom. — Čuti ćeće otca i majku medusobno razgovarati hrvatski, ali hoće li da razgovaraju svojom djecom, tad se muže tudjem talij. jezikom i tako stvaraju sami od svoje djece izrode i izdajice. A kojim indiferentizmu to čine!

Kamo će nas to dovesti, može svatko pojmiti, koji ima i malo soli u glavi. Ali žalobče naši se ljudi ne miču. — Govori se, da imade u našem občinskom zastupstvu većinu, koja u srdcu osjeća hrvatski, ali ipak nijedan od tih ljudi nije toliko otvoren, odvražan i junačan, da mržnje za traži, neka se našem narodu dade, što ga patri; nijedan se ne neusuduje zagrmati našim odredom, da je nedostojno i ružno

otimati ovomu narodu materinski jezik, utavljivati mu u glavu i srdece nemar, preiz i mržnju na svoj vlastiti, a učiti ga tudišnu jeziku. Radi „mira i sloga“ nitko se ne miče, da protestira proti toj grđobi u 20 vjeću!

Ali za volju kome čine to? — Nije moguće, da im je više na srdu ono njekoliko doseljenika „Čozota“ nego vlastita i rođena njihova djeca! Ne, — nego za volju nekog bezobraznog renegata, koji su sami hrvatske krvje, porieka i imena, a sada su, budi radi neznanja krivoga uzgoja, budi s drugih neličnih uzroka, — najveći „Talijani irredenti!“ Ovi se još ponose nekom tobožnjom izobraženošću i kulturom! Neka znaju dobro gospoda, kojih se to tiče, da ne pokazuju ni najmanje naodražbe ni plemenitosti osjećaja, tim, što nogama gaze, preziru i mrze svoj vlastiti jezik i narod iz kojeg su potekli: hrvatske kulture stidi bi se i najzadnji ciganin.

Time, što se stide hrvatskoga svoga porieka i jezika, pokazuju s jedne strane, da su neznačice, jer ne poznaju slavne i junačke povjesti hrvatske, hrvatske literature i liepog hrvatskog književnog jezika; a s druge strane pokazuju i neplimenitost srda, jer, „dato non concessio“, kad bi bila i istina, ono što su oni naučili od naših narodnih protivnika — Talijana, da je tobožje hrvatski narod neslavne povjesti itd., ipak ni tada nebi smjeli, kao plemeniti ljudi, odreći ljubav svojoj domovini, jer bila moja majka neznam kako sroimašna i prezrena, ona uvjek ostaje moja majka i ja sam ju dužan ljubiti; tako i domovinu: što je ona u većoj nevolji i robstvu, tim ju je više dužan karakter i pošten rjezin sin ljubiti, tim više i bolje raditi za rjezinu sreću i slobodu. — Tako će suditi svaki u istinu dobro uzgojen i kulturni čovjek.

Da, ali žalibote kod nas baš ovakvi ljudi vode glavnu rječ, i sve se čini po njihovoj volji. — Tako i u Malom Lošinju nije im bilo dosta, što imaju občinu u svojim rukama, što nedaju hrvat onom pučanstvu nijedne škole, već nisu mirovali, dok im nije uspjelo, da bar donjekle izbjegaju hrv. jezik iz crkve, a urinu talijanski, premda im je inače crkva deveta briga. — Taj se je žalibote duh počeo unašati i u naše mjesto, samo što se hvala Bogu ne hvata velike većine pučanstva. Ipak već sad upozorjujemo naše ljudi na pogibelj, koja im pripada. Čujemo naime, da se je i ovdje našlo nekoliko njih, kojim smrdi hrvatska propovijed, pak povadajući se za „braćom“ iz Malog Lošinja, — isli su tražili od župnika, da se na raznim misama propovjeda mjesto pod sv. misom za mire. Kako je žalibote i naš g. župnik odan više talijanščini nego našem jeziku, to je — kako čujemo — primio na znanje prituže dvorce, trojice tih nezadovoljnika, i obratio se radi toga na presv. gospodina biskupa. Nadam se pouzdano, da se ovoj bezrazložnoj molbi neće udovoljiti, jer bi se prije svega promašila svrha, radi koje su ustavljene ove propovijedi, ogorčila bi se za tim većinu pučanstva, kojoj se nebi milla ovakva novotarija za volju nekih nimalo pllemenitih duša, koje to traže i iz mržnje na hrv. jezik i iz slabe volje slušati rječ božju, a s druge bi se strane, tim samo dalo krija našim „irredentima“, koji bi napokon zahtijevali tako i za veliku misu. Kamo bi pak narod došao, koji ne bi bio dužan i na neki način upravo prisiljen barem nedjeljno na slušanje rječi božje, to je svakomu razumnom čovjeku jasno.

Mi dakle i opet zaklinjemo naše ljudi, neka već jednom otvore oči, neka traže svoje škole; neka se probude iz dremlje, dok je još doba; neka za volju „mira i sloga“ (a bolje radi njihove lenosti i komoditeta) ne puštaju, da izgubimo ovo mjesto, da se zatare ovdje hrvatski jezik, te da napolon dođe do toga, da nam i iz crkve neprijatelj naš iztisne naš jezik.

Hće li već jednom teko-medijski svršiti?

Nasi za nevoju susjedi hoće da nas pod svaku cijenu odnarođe i da prikažu: u istom svetu ove naše pokrajine u isto talijanskom svetu. Zadnjih godina dade se svim silama na potalijančenje naših gradova, seli i mesta itd. U tom pogledu prednjači im zemaljski odbor u Poreču, koji je dapače izdao i imenik novopečenih talijanskih mjesta Istre. Protiv tomu izpacivanju naših narodnih imena prosvjedale su naše občine, naši zastupnici i naši listovi. Cesarska vlada, koja bi morala tlu novotarijam na put statu — se nemije. Njio, kao da je to milo, da se tim načinom briše sa lica naše zemlje, dragove hrvatska ili slovenstva.

K dosadašnjem pokusom o potalijančenju naših imena mješta, nadosa su ovog edina dva posve nova slučaja.

U talijanskih novinah čitamo naime za prvi put novi naziv za željezničku postaju u Hrpeljah, na željezničkoj pruzi Trst-Pula. Do sada zadovoljile se sa novosvremenim „Erpelle“, koje je baš nješto sličnosti imalo sa „Hrpelje“. Nu to im nije dosta talijanski zvonilo, pak izmisliše posve talijanski naziv, naime „Carpelliano“.

Hodi ti sada nagadjati da je, taj „Carpelliano“ naš Hrpelje!

Istotako vredio je do sada talijanski naziv Marezego za naše Marezige, ali ni to nebijas dosta talijansko, te pronađao je i novi naziv i to „Truscolo“. Reci ti našem čovjeku na Koparsčini, da ideš u „Truscolo“, misliš će, da ideš u koji španjolski gradić.

Tih talijanskih novotarija imalo bi biti već dosta i mi se čudimo ustrpljivosti cesarske vlade, što dopušta svakom vragu, da mjenja i prekršće imenu mjesla kako hoće. Ili zar čeka možda cesarska vlada, da čemo možda započeti i mi prevaditi talijanska imena gradova i mjesa pak se istim služiti u javnom životu. Ako neželi drugo, možemo ju lako poslužiti pak će ona odgovarati za Babiloniju koja bi morala nastati.

Franina i Jurina.

Fr. A zašto je morala „demokratika“ platiti 62 kruna više železnicu?

Jur. A, ča ne znaš, za vagune prat, jer su bili svi oblaćeni.

Fr. Bože moj, a ča će reč društvo proti alkoholizmu?

Fr. Te l' voloski i opatijski poprdili stupiti va to novo talijansko društvo od vapore u Lovrane?

Jur. Buskarona da te, zač su njih onešto hitile acioni od kažnja na Opatiće, pak je škoda, da njih oni bedi mrtvi leže.

Fr. Da njih nebude kako i pul kažnina?

Jur. To j' pak njih posal.

Fr. Si bija Jure od mala u Kašteliru?

Jur. Ne, vero ne, od onega puta kad sam ti bija povedal, da je Šilopac refudat zidat palac od sto okni. — Pak ca, je ča novaga?

Fr. Čekaj ču ti povedat. Kad si mi ti on put bija rekao, da Šilopac ima puno servicij, ja sam ti veroval i ne, jerbo

ja poznam dobro onoga prodanoga kranjca, pa mi se čudno video, da oblasti povjeruju jenemu takemu one službi.

Jur. Ma sam ti rekao da: „ogni simile ama il suo simile!“

Fr. Ti verujem, jer sam se osvedečija. U nedjelu sam bija tam, pa kad sam prišao do one butegi, ostarici, tratoriji ili ča ja znam ča — jer je puno tabel sive po kalabrezu na slanpane — čuo sam kadi gospodica zove enega njih: „Bujorno“ Zvane, hodi simo ču ti kvalkeša dat.“

Jur. Ča tako znaju, lepo kaštelirski kala brezi razonat po talijansko?

Fr. A vero još i lipje. Čuj napred. Zatim sam učinjia još par koraka, pa ti vidim tamo na križere Šilopaca, kade deli Šoldi, a oko njega i po place mnogo ljudi, koji su sve pesti dizali od rabije. Ja kuriož, ča je to, pozval sam na stran barbu Zvaneta, staroga mi prijatelja, i on mi je povidal stvar, za ča su ljudi tako rabijani. Onih 300 K, ča je vlada podelila za potpravak neke ceste u Kašteliru, došlo je u ruke Šilopaca, kao kornatni strad. On je pozval ljude na žurnadu, a u nedjelu ti im je plaćal kako je komu stija. U sve da je bilo enih tridesetak žurnad, a plaćal im je, mesto kako je bilo rečeno po 80, nekemu po 40, nekemu po 50 Šoldi.

Jur. Znaš, da čemu lepa svotica ostaš!

Fr. Vero moreš mislit Jure, da se on ne prevari u računeh. Jos da je rekao, da njegova žurnada mora biti 5 florina i pod lunbriju sedit.

Jur. Bože moj, zač se naši deputati mučava Beče, da isprose kakovu pomoč za ceste kada se takovem ljudem izručuje!

Fr. Videant, sconsules!

Fr. Ča da nisu nič opravili Bortolo z Vrsara i konte iz Funtan pasanega misice u svetom Lovreču?

Jur. Ča poradi duhitora?

Fr. Mi se pară da ja.

Jur. Vero sli su ča kako su i prisli.

Fr. Ma to je žalostno!

Jur. Vero je i sramotno.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjanski kotar:

† Anton Zuban, kooperat kod stolne crkve u Puli, preminuo je jučer nakon duže bolesti u mjestnoj bolnici. Pokojnik bivaše rodom sa Barbanšline te je više godina kapelanovao u Puli. Našim ljudima je bio vrlo prijubljen, jer su jedino iz njegovih ustiju čuli u crkvi hrvatsku rječ božju, a kada je njega nestalo, nečuju ju više niti tamo. Pokojnik radi svoga blagoga značaja i dobrote srca, ostati će u spomeni svim vjernikom, koji su ikada s njime občini.

Akoperam se nije izticao, čutio se Hrvatom te je redovito čitao naš list, da-pače pročitao je i zadnji broj. Blagomu pokojniku vječni pokoj!

Sprovod iči će iz bolnice u petak u 6 sati poslike podne.

Veliki koncerat ruskih, maloruskih i poljskih pjesama priredjuju u subotu 16. t. mj. u sokolskoj dvorani (Restaurant Stadt Pola) čuveni i omiljeni ruski pjevači gosp. Vladimirović i gospodica Pavlovna-Karabović, koji se nalaze na svome prolazku kroz Pulu. Nastupiti će u narodnom ruskom kozačkom odjelu sa veoma bogatim rasporedom. Početak će biti na 8 sati večer, a ulazina 1 kruna po osobi, za obitelj 2 kruna. Preporučamo točno našemu občinstvu, da se odazove pozivu te počasti rodne nam pjevače svojom prislušnošću.

Izlet „Demokratike“. U nedjelju po podne dne 10. t. mj. bio je izlet puljske „Demokratike“ sa posebnim vlakom u Pazin. Srpska tog izleta bila je ta, da se demonstrira proti našoj narodnosti. „Gornalietto“ piše, da je glazba svirala jednu pučku koračnicu, a srami se kazati koja. To je bilo glasoviti „marameo“. Po pisanju novina, rek bi, da taj izlet u Pazin nije imao onog uspjeha i svetost nije dojerala do onog vrhunca, do koga bi bila došla, da je izlet bio u Rovinj ili Piran. Doznavali smo, da su pazinski Talijani po sili učili razvjetliti nekoje kuće siromašnih naših obitelji u gradu. To je stara njihova takтика. Slaboga nije se ništa dogodilo, jer su se naši pametno držali i posvema ih ignorirali. Tako valja.

Iz Altice primamo jedan dopis, koga radi raznih razloga ne možemo u cijelom donesti. Alturci groze se na pre Anzula, da je činio zadužiti alturku občinu, jer da je proti njihovoj volji učinio staru crkvu i dao sagraditi novu, koja je stolačka prekovišće. Tako, da proti njihovoj volji poduzimije i čini uvek neke novotarije na stetu i propast občine. Zatim, da upotrebljava staru ploviju za muzej i da u njoj drži sieno, kočiju i konja. „Tako znate vi gosp. Buzolić cenniti občinska dobra?“ Dalje, vele oni, da g. Buzolić ne vrši svoje poslovne dužnosti, jer da je pustio propasti svibanjsku pobožnost, da na Uličnicu nije obavio sv. službe božje, da treći blagdan po Dušovima nije činio procesije u Košpijanicu i da zanemaruje bolesnike, koji se nalaže na smrtnoj posteli. Deploriraju pogodbu sa starom Vareškovicom i preporučuju ga presvjetlom ordinariatu.

Zločini ili nesreća? Prošloga četvrtka nadjioće na obali između Fažane i Peroja neku nepoznatu do sada djevojku — reč bi budjinku — mirtvu. Na lice mješta posla je odmah sudbeno-liečnička komisija, da ustanovi, da li se radi o naravskoj ili našljenoj smrti. Reči, da se radi o našljenoj smrti i da su poduzete potrebite mјere proti do sada nepoznatim zločincem.

Za talijanske škole — ima novaca! Zemaljski odbor u Poreču izjavio je predsjedničtvu c. kr. zemaljskoga školskoga vjeća za Istru, da podopire molbu občine Pula za ustrojenje dvih novih škola, mužke i ženske, u smislu odnosne mlobe i polag dočinjenog zaključka mjestnog i kotarskog školskog vjeća u Puli.

Za talijanske škole imade novaca koliko se hoće, a Hrvatom i Slovencem odgovara zemaljski odbor, da neima novaca za ustrojenje njihovih škola premda plaćaju zlostrošen školsku taksu.

Iz Marčane javljaju nam, da je tamo izgorjelo dne 9. t. mj. oko šest jutara občinske sume „Proština“. Požar je nastao usred biela dana, a zato preporučamo dočinjenim oblastima, da razvide i prouče, kako je mogao taj požar nastati.

Očekivali smo više — sramiti! Talijanski listovi naše pokrajine — javljajući smrt ovdašnjeg glasila takozvane socijal-demokratske stranke — nenadjeće rječi, kojim bi bili moralni izraziti svoju tugu i sačešće radi tog dogadjaja. U onom božićtu, koji ih je kadšto na oko napao, imali su bio odlučna suborioca za talijanstvo Istra. Njemu imaju do mnogo zahvaliti, što se talijanski socijalisti u Puli priznaju Talijani, dočim su hrvatski, slovenski itd. socijalisti najodlučniji protivnici svoje narodnosti. Ovaj je dakle list svakako zasluzio sa talijanske stranke bar jednu sužu sažalnicu!

Puljština. U našem kotaru vlada velika suša. Doskora bit će dva mjeseca, da nije ovud kisilo, a ljudi po selima ostali su bez vode. Lišće je na drveću zabiljalo, a kukuruz je poginuo. Žalosne istine, Bože pomoz!

Pazinski kotar:

Prešvrat zemaljskog odbora. Zemaljski odbor u Poreču, zaključio je podnesti na upravno sudište u Beču presvjet proti odluci c. kr. zem. školskoga vjeća u putanju drugog jezika na pučkoj školi u Vranju — občina Boljun.

Današnjemu broju dodali smo četiri strane priloga.

soj narodnosti. Gospodarska svrha jednu zemlju se kazati koja je ukratice. Po pisanju taj izlet u Pazin je i svečanost nije vrućica, do koga bi bilo bio u Rovinj ili da su pazinski Talijski svrjetili nekoje kuće u gradu. To je Slaboga nije se niti se naši pametni državljani. Tako valja, ujedno jedan dopis, koga ne možemo u cijelom gradu se na pri Anzula, altarsku občinu, jer je volji srušio staru i novu, koja je stala proti njihovoj volji i neke novotarije na. Zatim, da upotrebljuje i da u njemu drži "Tako znate vi gospodine dobra?" Dalje, niti ne vrši svoje pašnjake je pustio propasti da na Uliceniku nije, da treći blagdan u procesiji u Koraru bolesnika, koji postoji. Deploriraju Vareškovicima i prema ordinariatu.

Šta? Prosloga čedna daju Faane i Peroja na lice mjeseta poslačnica komisija, da o naravskoj ili našoj se radi o nasilnoj potrebiti mjerama i zločincem.

ole — lma novaca! reču izjavio je predstavnik skolskog odbora občine u novih škola, mužke osnove molbe i polaznog i kolarskog

ime mada novaca komom i Slovencem odredi, da neima novaca škola premda plataksu.

aju nam, da je tamo oko šest jutara obnovi. Pozar je nastao, zato preporučamo da razvedi i prouče, zar nastati.

še — sruči! Tačkrajine — javljajuće takozvane socijalne — nenadješi rieči, kojizaziti svoju tugu i adjaja. U onom božiću naoko napao, a suborioča za tačku imadu hoću mnogoški socijalisti u Puli im su hrvatski, slovenački i najbolješi protiv.

Ovaj je dakle list talijanske stranke bar-

našem, kotaru učlana bit će dva mjeseca; a ljudi po selima ičice je na drveću zategnuo. Žalostne

i kotar:

jskog odbora. Ze- Ču, zaključio je pod- ište u Beču prosvijed iste, skolskoga vjeća u načinu na pučkoj školi u jun.

roju dodali smo loga.

Iz Plemina pisu, da je stalno bolje obavijest nego li ja. (Izvještaj odbora u Poreču opunomoćio občinsko-gledavstvo u Plominu, da sklopi ime porezne obdine Plomina sa vjećem zavodom a Poreču zajam od 10.000 K, koji će se nabaviti zemljište na školu zgradu, istu zagraditi i u njoj nabaviti potrebito pokudstvo.

Porečki kotar:

Iz Sv. Lovreča Pazenskičkog pisa nam 8. agusta o. g.: Nakon duge sunčeve nas opet jednom, g. urednički, do vas da vam javimo novosti ove občine.

Dne 19. lipnja o. g. imali su naši občinski zastupnici u Vrsaru občinsku sjednicu, na kojoj se je imalo rješiti pitanje občinskog ličnika. Sadašnji ličnik služi u našoj občini već 12 godina, ali on nije predobio za sebe većine pučanstva niti je stekao ljubav občinara. Radi toga mu je zastupstvo sa svim glasovi — osim pet — odkazalo službu. To peče ličnika, kao što i njegove podrepnice. Ona petorica zastupnica zagovarala je ličnika na sve moguće načine, ali nije uspjela nagovoriti većinu zastupstva, koja nije marila za savjete ni preporuke onih, do kojih nista nedrži. Ovi zagovornici i zaštitnici občinskog ličnika nastojali su u većini zastupstva pobuditi milosrdje ranj tim, sto su zabilježili, da je ličnik perikulal kod svih izbora odakd je u Vrsaru. On da je više učinio za talijanskog stranku nego li pobjedan drugi občinac, radi toga valja, da mu je sva talijanska stranka zahvalna. Žalostno i, vjedno smješno je bilo čuti takođe zagovornike u narodnih benevekrah, odlični Talijani nisu se usudili braniti ličnika, nego njihove podrepnice, naši odmetnici i šarenjaci.

A znate li, zašto su sarenjaci i gospodake podrepnice osobili iz Fontane bili za ličnika? Možda iz ljubavi ili osvjeđenja? Nipošto! Oni su ranj pošli u boj — radi žerila i pijaće! Stari ih bilo!

Zaključak občinskog zastupstva, da se otkaze služba ličniku, nije razveselio samo nego takodjer većinu Talijana ove občine. Mi neznamo pravo, sto je Talijanom zafri gao, da ga više nemare. Naš put je radje tražio ličniku pomoc u Poreču nego li u Vrsaru. Nas občinski ličnik izteca se previše u političkoj borbi proti nam Hrvatom, koji sačinjavamo — hoćeš nećeš — većinu pučanstva mjesne občine Vrsar. Razumiju se dači sam po sebi, da nismo mogli biti za njega, kad je on bio proti nam u načinu pogledu, te mu želimo, da bude sretan i zadovoljan, ali ne medju nami ni u našoj blizini.

Iz Poreča pisu nam 11. o. m. Juler u nedjelju doplovise ame iz Trsta dva parobroda sa izletnicima, članovi gomilackog društva „Società Ginnastica“ s ujilovim prijatelji iz Trsta. Kako nam priopćedaše, posjeli su u jutro limski zaljev a poslije podne navratile se anno.

Bilo bi suvišno i spominjati, da su ih ovdješi, najradikalniji krugovi najradikalnije primili. Ta kako i nebi. Član „Ginnastica“ poznati su od vajkada kao štreljili i promocijeli najradikalnijih političkih težnja. Ovdješi istomiljenici njihovi hiti došle pokazati, da nezaostaju u radikalizmu za njimi. U pozdravili, u poklici, u nagovorili i odgovorili spletenu bijahu najčešće talijanske misli i težnje.

Mi neznamo jesu li i, u koliko su kod tih izjava čistog „patriotizma“, sudjelovali uvažni službeni krugovi, ali ako jesu moralni im je biti vrlo sladko pri dusi, kad je naš načelnik zazelio tršćanskog „Ginnastica“, da bi uzmogla u spjesu i pokositi spletak njezinih protivnika. Nije težko pogoditi, koji su ti njezini protivnici, ako se znade, da bijaše njezina predstavnica radi prevelikog „austrijskog patriotizma“ razstrena. U ostalom izvestili će vas valjda obilje o tom izletu, osobito o posjetu u Poreču vas stari dopisanik, koji će biti

stalno bolje obavijest nego li ja. (Izvještaj odbora u Poreču opunomoćio občinsko-gledavstvo u Plominu, da sklopi ime porezne obdine Plomina sa vjećem zavodom a Poreču zajam od 10.000 K, koji će se nabaviti zemljište na školu zgradu, istu zagraditi i u njoj nabaviti potrebito pokudstvo.)

Iz Poreča pisu, da je stalno bolje obavijest nego li ja. (Izvještaj odbora u Poreču opunomoćio občinsko-gledavstvo u Plominu, da sklopi ime porezne obdine Plomina sa vjećem zavodom a Poreču zajam od 10.000 K, koji će se nabaviti zemljište na školu zgradu, istu zagraditi i u njoj nabaviti potrebito pokudstvo.)

Koparski kotar:

Iz Doma (občina Buzet) pisu nam 1. o. m.: U našem mjestanstvu nalazi se crkva posvećena sv. Ani, majci B. D. Marije. Blagdan sv. Ani slave se ovjede od pamtljiveka, i to uslijed zavjeta, što ga učinile naši pradjedovi povodom nekog požara, koji je na dan sv. Ani bio uništio naše selo. Po davnom običaju proslavljamo i ljetos dne 26. prošlog mjeseca blagdan sv. Ani koli u crkvi toli vani, u obiteljski i kod prijatelja. Sv. misu čitao je naš velečastni g. župnik Dolzan u prisutnosti mnogobrojnog pobožnog puka. Posjeli su nas tom prigodom i naši davnini znaci i prijatelji gg. Vinko Mandić, nadučitelj iz Brduća, i Lovro Tončić, nadučitelj iz Muna.

Po sv. misi sakupljali smo se što u privatnih kućah, što u gostionah, te se seleli u prijateljskom razgovoru u slogu i bratimstvu. Premda je narod bio veselo i oduševljen, nebijše nigdje ni nejamjajnog nereda. Za to su valjda unaprijed znali i oružnici, koji-nas već davno neposjetile i koji nas drže tako dobrimi, da nekane više doći k nam u posjetu. Bolje tako nego da bismo imali s njima prečesto poslu!

Zajam posuđilicem. Zemaljski odbor u Poreču doznačio je posuđilicu i štodianici u Marezigah iz jubilarne zaklade Franu Josipa I. zajam od 1000 kruna, koji se ima povratiti u deset godina uz 3 po sto; a pučkoj posuđilici u Rtu zajam od 1000 kruna, koji se ima povratiti uz iste uvjete.

Zakonska osnova za uređenje rlike Mirne potvrđena. Službeni list bečke vlade „Wiener Zeitung“ od dne 1. o. m. priobjeće, da je potvrđena zakonska osnova, prihvaćena u posljednjem zasjedanju istarskog sabora, na temelju koje će se urediti rlike Mirne u Istri. Mi ćemo se vratiti čim prije na ovo pitanje.

Iz Opatijskog pisa nam 4. o. m.: Odakd je predana promota Želježnička pruga Trat-Buje, naše mjesto sve to više posjećeno od putnika ili turistica, koji dolaze amo nudjati raznou robu ili dolaze k nam radi zabave na izlete. Nama je vrlo draga, da nas posjećuju putnici i turisti, jer imaju odaile korist naši trgovci i krčmarji a posredno i svi mi občinari.

I prošle nedjelje t. j. 3. o. m. posjetilo nas je veće društvo talijanske gospode većinom iz Trsta i nješto iz Kopra te se među nama pozabavile dulje vremena. Rekuju na odlazku, da su posve zadovoljni i da će nas opet posjetiti. Slobođeno, bili će nam dragi i milo sve došle, dok budu znali i htjeli stovati naše govoriljbe. Ali čim bi se usudili ovdje izazivali nas rječju ili pjesmom, neka znaju, da ćemo sbratiti proti svakom narodnom čest i naše dobro im.

Mi poznamo naše Talijane, osobito njihove kolodvare, koji ako im dadeš prst, već te hvataju za čitavu ruku. Neka dakle stobodno dodu k nam kad im dragi i mi ćemo ih poslužiti čim budemo mogli, ali granicu dužnog postovanja i pristojnosti nesmiju prekoraci — jer smo i mi crveni pod kožom. Nekoje pjesme i nekoji povike ili uzlike, koje su većinu nekih talijanski izazivali rabiti, nebismo mogli ovdje trptiti.

Voloski kotar:

Krstić ne ide još u zatvor. Pisu nam iz Voloskoga: Pred par mjeseca bio je osuđen Krstić od tršćanske porote na tromjesečni zatvor radi uvrđe poštjenja g. Podmelnika. Krstiću je bilo odmah nakon što je bila odbita njegova nistovna, paloženo, da se spremi u zatvor, nučniju se nije došlo, da je učinio molbu za određenje nastupa kazni, utemeljujući da svoju molbu time, da je on upravitelj (?) Ville Ambrosini, da je tamo sada velika navalna tudjinaca i da je neophodno potrebito kod uprave rečene ville. Tu molbu zabilježila je tršćanska sudbena vjećnica, kao sasna neutemeljenu, te naložila Krstiću, da dodje u zatvor dne 10. i. m. pod pretnjom, da će ga inače dati dovesti silom. „Osař tutto“, pomisli Krstić i držeći se tiglasovitog Bartolijevog recepta, podnese drugu molbu, kojem molbi određenje za 6 tjedana s razloga, što je bolištan. Tu je bio Krstić bolje sreće, jer ga tršćanska vjećnica priznala bolestnim (?) te odročila nastup kazni za zahtjevanih 6 tjedana. Mi k tomu nemamo ništa da privjerimo, već samo primjećujemo, da će se u ovo 6 tjedana obaviti občinski izbori u Vrprincu... Znatljivo smo, koji ličnik će ovih 6 tjedana izdati bolestnoga Krstića?

Iz Lovrana pisu nam 5. o. m. da se je tamo dovezao dan prije u družtvu kotarskog poglavara carski namještajnik g. grof Gočić te da je tamo pregledan ono malo znamenitosti, što ih pruža graditelj Lovran. Iz Lovrana vratio se je namještajnik patrak u Volsko, odakle je slijedećeg dana, odputovan s kotarskim poglavarem u sjeverni dio onog političkog kotara. Namjera namještajnika jest ta, da vidi sam radnje, koje se imade provesti u okruzju mjestnih občina Jelsane i Podgrad, da se udovolji davnim željama onog pučanstva i da se pruži narodu priliku, da si zasludi koju forintu za svakđanje potrebe, pošto za tamo biju svake godine nevjole.

Iz Opatije pisu nam 4. o. m.: Danas nastala se u našem mjestu pod predsjedničtvom carskog namještajnika grofa Gočića te da je tamo pregledan ono malo znamenitosti, što ih pruža graditelj Lovran. Opatija namještajnikova jest ta, da vidi sam radnje, koje se imade provesti u okruzju mjestnih občina Jelsane i Podgrad, da se udovolji davnim željama onog pučanstva i da se pruži narodu priliku, da si zasludi koju forintu za svakđanje potrebe, pošto za tamo biju svake godine nevjole.

— Dalje napišu, da imade suda, tamo više ljetnih gostova no obično. U svim mjestima između Voloskog i Brseča imade ludjinaca, koji dođeši liti ili radi promjene zraka ili radi kupanja. U ovo doba godine dolaze obično tamo većinom Slaveni i to Hrvati, Srbi i nješto Slovenaca itd. Među gostovima imade pojavio činovnika i profesora.

Iz Labinjanskog pisa:

Uvažan utok — uništen zaključak zem. škol. vjeća. Ministarstvo bogoslovija i nastave uvažao je utok zemaljskog odbora u Poreču i ukinulo odnosni zaključak c. kr. zem. školskoga vjeća za Istru, kojim bijaše doznačena konačna milostinja od 260 K trim kćerkama pokojnog nadučitelja Jurja Maglića iz Suska.

Trst:

Vjenčanje. Dne 9. o. m. vjenčao se je u crkvi sv. Antuna novoga u Trstu član rodoljubne slovenske obitelji g. Rojko Pavlović sa čestitom Slovenskom gromom. Vjekoslavom Kobalovom.

Novogodišnjim suprugom želimo is-

Promaknuća leydevin kapetana. Dne 1. o. m. promaknuće je ravnateljstvo Lloyda u Trstu slijedeće svoje kapetane: Kapetani zapovjednički drugog razreda gg. Lovro pl. Stabile, Kosta Matcovich, Petar Komenvić i Lovro Soić, postali su kapetani zapovjednički prvog razreda.

Nadporučnici gg. Josip Bočalar, Vinko Guric, Ivan Berguljan, Pavao Gingovich postali su nadporučnici-zapovjednici.

Drugi, stariji pôručnici gg. Juraj Sločević, Juraj Ukprić, Gašpar Bolmarch i Antun Subega postali su pôručnici drugog razreda.

Pôručnici stali drugog razreda gg. Ernest Piccoli, Lauro Ivancich, Niko Tripković i Adrijan Treo postali su pôručnici drugog razreda stariji.

Pomoći pôručnici gg. Josip Eccheli, Antun Nicolich, Antun Buich, Antun Tominić, Erman Secco, Erman Karis, Antun Tomić, Teofili Radulović, Niko grof Gozze, Gustav Millemoth, Ivan Jurzola i Humbert Steincler postali su staličnimi pôručnici drugog razreda.

Tko će biti budući namještajnik u Trstu. Novine pisu, da grof Gočić neće uneti u novu palatu namještajstva, koju sada grade u Trstu, jer da će mu se ili prvo ili poslije morati naći nasljednika. Tko će biti taj novi namještajnik, o tome se još ništa pozitivna nezna. Neko je tvrdi, da ministar-predsjednik cilja na baruna Heinu, dosadanje pokrajinskog predsjednika u Ljubljani, ali, kako se vidi, ta je viest neutemeljena. Drugi vele, da bi bio najbolji za tu stolicu neki barun Sinovac, dvostruki savjetnik kod ministarstva nutarnjih posala. Mi velimo, da bi ipak bilo vrieme, da bi visoka vlast imenovala na to mjesto energičnog muža, koji bi znao stezati uzde talijanskoj ištiniti i štititi ravnopravnost naroda.

Proslava 20 godišnjice blagoslavljenja zastave „Delavske podporne državnice“ u Trstu prošle nedjelje bijaše po običaju krasna. U jutro bijaše u crkvi sv. Antonia svećana sv. misa, a poslije podne koncert na vrtu škole države sv. Cirila i Metoda. Koli u jutro u crkvi, toli po podne na koncertu pjevalo je velikim uspjehom „Slovensko pevsko društvo“. Naroda bijaše u jutro na obližu i u crkvi te po podne kod zabave na hiljade.

Gorička.

Početak školske godine 1902—03 na učiteljstvu u Goriči. Kako doznađemo od tamo, započeti će školska godina 1902—03 na ženskom učiteljstvu dne 16. septembra 1902. — Upis u prvi tečaj vršiti će se dne 13. i 15. i. m. a u praktičnu školu dne 15. i. m. od 8 u jutro do 2 sata po podne.

Radi prevelikog broja kandidatkinja i djevojčica, primati će se samo djevojčice u prvi razred praktične škole i u prvi tečaj učiteljstva.

Velika nesreća u kamenolomu u Sesljani. Talijanska tvrdka Faccanoni i drugi lomi-kameni za gradnju luke u Trstu u kamenolomu Sesljani, nedaleko Devina — u sežanskom političkom kolaru. U četvrtak zapalili su mještani ogromnu minu, u kojoj bijaše 18.000 kilogr. haruta i više skrinja nitroglicerina. Tom zanimivom dogodjaju prisustvovalo je gospode iz Trsta, među njima i četiri ličnika. Minu upalila je jedna gospodinica električnom iskreom. Okolo onako bile supostavljene strane, da upozore ljudi na pogibelj. Pećina se je sretno razstreljila. Prije, nego je dan znak, da je minula pogibelj, usao je jedan od onih radnika, koji su bili na strazi, u kamenolom, ne mareći za opomene. Došavši jedva do razstreljenog kamenja, zapao je on u nesvjetištu istih plidova, što nastaju od eksplozije nitroglycerina. Ljudi su mu pohitili u pomoć. Prvi je skočio u jamu oružnik Gotard, za kojim su pošli drugi. Takoder Gotard zapao je u nesvjetištu i

G O V O T

lupnika M. Mandića, izrečen u IV. činici istarskoga sabora prigodom razvje o obraćanju zemaljske agrarne zaklade za god. 1901.

Visoki sabore!

Staviti će nekoliko opznaka na obranu zem. agrarne zaklade i nastojati će, i pokažem, kako se i u ovoj strgo gospodarskoj struci ide za tim, da se juši koristi u prilog jednoj, a na štetu drugog prednosti pokrajine.

Osvrnuti će se najprije na izveštće zemaljskog kulturnog vijeća, koje na neki način upravlja s tom agrarnom zakladićem, koje vjeće je neka vrst posrednika između zemaljskog odbora i cesarske vlade. Taj izveštaj podaje nam među ostalim i način našega poljodjelstva u pokrajini.

Na početku izveštaja nalazimo tužbe i propadanja našeg poljodjelstva i neke svjetje, kako da se naše propadajuće poljodjelstvo podigne. Izveštaj kaže, da je krivo nazadku ili tomu propadanju prvi red u neznanje puka i nedostupe kapitale.

Zaostna je ta konstatacija od strane zemaljskog kulturnog vijeća, kojemu je ovni zadatak, da promiče napredak poljodjelstva i koje bi imalo biti pokretne gospodarske djelovanja u pokrajini.

Zaostna je činjenica, da nakon 40 dana ustavnog života i nakon 40-godišnjeg samostalnog i samovoljnog djelovanja saborške vjećine, ista sada sumnjava mora, da naše gospodarstvo naduje.

Izveštaj predbacuje našim gospodarom, da im manjka znanja i okretnosti i radi toga ne mogu konkurrirati sa posvjeljenijimi gospodari i poljodjelci pređnih pokrajina i država. Tuži se, da naši gospodari zapuštaju poljodjelstvo i s jedne strane radi neznanja, s druge radi pomanjkanja glavnice i što ne mogu konkurrirati sa proizvodima ostalih naroda i država.

Ja moram na zaost priznati, da nema onoga napredka u poljodjelstvu, što ga moralio bili i da poljodjelci uz veću središtu zapuštaju svoju zemlju, jer u sebi trud ne izplaćaju, te radiju idu na novicu, koja im je sigurna, pa tako sumnjavaju svoja gospodarstva. To se ogleda osobito u onih mjestih, koja su u gradu Trstu i gradu Puli. Tamošnji puk ostavlja svoje kuće i svoja ognjišta, pak ide u gradi, da zasluzi što mu daje za obitelj, a njegova polja i njegovo vade i vinogradi ostanu zanemareni i pusteni.

Dužnost bi bila u prvom redu zemaljskog kulturnog vijeća, da tomu sluškoći, pomogne pojedincima i one kotarske gospodarske zadruge, koje su si stala zadaća, da rade na tom, da se naši opet dene na svoje pravno zanimanje, t. j. na poljodjelstvo, koje, ako nedaje dostano koristi svake godine, ukolik bi se izplatilo našemu puku, kada bi radio racionalno.

Izveštaj savjetuje, takodjer kako bi pomoglo tim nepovoljnim odnosajem: i u prvom redu kako bi trebalo putujućim učiteljima, koji bi puku pružali potrebne pouke u svih strukah narodnog gospodarstva.

U tom pogledu tuži se na ces. vladu, da je samo nekolicinu učitelja imenovala i koja neće da pristane na predlog borske vjećine... (Buka)

Predsjednik: Opominje na mir.

Zast. Mandić: ...da se imenuje vjeća ovi ih putujućih učitelja, koji bi podučivali puk u svih strukah narodnog gospodarstva.

Ja sam, visoki sabore, prošle godine u prilogu, da izjavim naše mišljenje, da naime čim veći broj učitelja pošalje sko kulturno vjeće. Ja mislim, gospodo, koje su dobili u Kruku.

među puk i to takvih, koji poznaju puk a... (Buka)

Predsjednik: Molj za mir!

Zast. Mandić: Rekao sam, da mi želim, da se ti učitelji podaju u pojedinačno središtu našega puka, a ni posto da se namješte u sjelu zemaljskog odbora i da se svu poduku koncentrišu tamо, te da ti učitelji postanu neka vrst zemaljskih činovnika... (Buka)

Predsjednik: Opet opominje.

Zast. Mandić: ...koji bi bili na neki način zemaljski činovnici, odvisni od zemaljskog odbora ili sami agenti i to politički agenti talijanske gospode.

Ako se hoće imenovati putujućih učitelja za svu pokrajinu, ove neka se razvrti po strukah, i posalje tamо, gdje su najpotrebniji...

Izveštaj kaže nadalje, da ima pokrajina svojih strukovnjaka, i to ravnatelja i talijanska kulturnoga vjeća, te, mislim, jednoga pristava. Ali od tih ima naš narod veoma malo ili ništa koristi, jer ne poznaju njegova jezika.

Zast. Spinčić: Zaboravili su ga! Boje se!

Zast. Mandić: Oni ne zalaže među puk... ne mare zanj, dapače, kako reče drug Spinčić, zabranjeno im je, da se služe jezikom puka.

Zast. Spinčić: ...a poslje govore, da ga ne znaju!

Zast. Mandić: Novac, što je na nje potrošen... (Buka)

Predsjednik: Opominje občinstvo.

Zast. Mandić: Taj novac za nas je kao da je bačen u more i kada bi od nas zavisilo, ne bi uživali mastnih plaća, kao što jih uživaju. Ja jim priznajem strukovno znanje i da zalaže među puk, ali samu među jedan dio, nedju talijanski dio, dočim zanemaruju većinu puka, koji se bavi izključivo sa poljodjelstvom.

Izveštaj govori nadalje, kako bi se imalo promicati narodno gospodarstvo i time, da se narodu omoguć, da dodje jestinije do onih proizvoda, koje potrebuje u svojem poljodjelstvu, kao što su modra galica, sumpor, razne vrste kemičkih gnojiva, strojeva, itd. Posto je nučeno da se narod sam obrati na tvornice, savjetuje zemaljsko kulturno vjeće, da li se ustrojile agencije zemaljske ili vladine, koje bi posredovale između pojedinih kotarskih zadruge i pojedinili gospodara i jestinjim nacinom dobavljaju one proizvode.

Nu kod ove točke mogu navesti klasičan primjer, kako kulturno vjeće misli s tim agencijama.

Nas posjednik iz Baške, Dorčić, naručio je putem zemaljskog kulturnog vjeća neku stalnu mjeru sumpora, ako se ne varam, 25 kvintala, i bilo mu je rečeno, da će biti oprošten od vozarine. Posredovalo je zemaljsko kulturno vjeće i dalje poslati sumpor u Bašku. Posjednik platio je sam vozarinu, jer mu je bilo rečeno, da ju plati; on je mislio, da će mu biti vozarina vraćena, pošto mu rekoše, da će biti prost od vozarine.

Posjednik je morao učiniti tužbu zemaljskom kult. vjeću, da mu se vrati vozarina i predsjednik sabora, koji je ujedno i predsjednik kulturnog vjeća, znatiće, da mora na 15. o. m. na razpravu u Poreč između Dorčića i trgovca Rocce iz Rovinja, koji je sumpor posao.

Dakle, ako bi imale te agencije biti takve, onda će se naš puk radje sam obrati na tvornice, nego li da se postredno obruča na nje, pa da puma platiti više nego da je sam potrebito naručio u tvornici.

Zemaljsko kulturno vjeće izlazi u svojem izveštaju i tu činjenicu, što se sa strane visoke vlade ili ministarstva poljodjelstva uvažava molbe naših poljodjeljelskih društava ili kotarskih zadruga mimolazećem zemaljsko kulturno vjeće. Na molbe nje-

da zemaljsko kulturno vjeće veće moralne pljuske ne može dobiti, nego je ta, da ga vlast u tom pogledu mimoizazi i da obće neposredno sa zadrugom i pojedincima. Ali visoko ministarstvo znade zašto to čini. Poznato mu je, naime, da zemaljsko kulturno vjeće zanemaruje veći dio poljodjelaca pokrajine i veći dio zadruga, koje su ostavljene same sebi, pak je ono na pomoc same priskoci onim, koji su za to molili, kad zemaljsko kulturno vjeće nečini svoju dužnost.

Nu narod u Istri je uzprkos svim nepogodam gospodarskim i političkim i svim nevoljama, koje ga danomice taru, pristupačan napredku u poljodjelstvu. To je pokazao u više slučajeva i pokazuje danomice. Ja vam navelim, gospodo, za dokaz samo dva slučaja. Prvi je taj, što je naš narod prvi pokrenuo dva važna zadruge, dva poduzeća gospodarska, koja će mu stalno danas sutra nositi obilato ploda i za koja nisu imali smisla ni zemaljsko kulturno vjeće, ni talijanske gospodarske zadruge. On je naime pokrenuo dve milječarske zadruge i to jednu u Berunu a drugu u Hrušici. One su postale inicijativom naših muževa i odnosnog pučanstva, koje ih ustanovilo znajući da je ostavljeno samo sebi. Naš puk se nuda od njih obilatih koristi, osobito, ako mu bude visoko ministarstvo islo i nadalje na ruku, kao što je počelo.

Daklji dokaz, da je naš narod pristupačan napredku u poljodjelstvu, nalazimo u djelovanju naših kotarskih gospodarskih zadruga.

U izveštaju zemaljskog kult. vjeća imu podrobno razloženo djelovanje tih zadruga, naveden je broj članova, kapital sa kojim rade, itd. Ja sam tamo našao, da imaju 12 talijanskih kotarskih gospodarskih zadruga 1080 članova, dočim imaju tri same naše (kastavsku, buzeltsku i podgradsku) oko 1500 članova. Dakle tri zadruge naše imaju više članova nego 12 vaših. To je svakako dokaz, da se naš narod brine za napredak gospodarskih. (Buka)

Predsjednik: Molj za mir.

Zast. Mandić: ...i uvažava pouku, koju mu pružaju gospodarske zadruge. Za nas je to vrlo častno i utješljivo, dočim nije ni malo častno po vas, posto imaju vaše zadruge po 40–50 članova, dočim ili imaju naše po 5–600.

Ja vam na ovom priliku u kratko vratim i na daljnje razloge nenapredovanja našeg poljodjelstva, radi čega pada opet krivnja na zemaljsko kulturno vjeće.

Davna je naša tužba proti zem. kult. vjeću, što neće da obči se našim zadrugom u njihovom službenom jeziku; neće da im odgovara i neće da prima dopisa u tom njihovom službenom jeziku. Ali neće govoriti dalje o tom, jer — govoriti o tom vama, koji postupate isto tako i s nama ovđje, značilo bi isto, što i bacati hob u zid. Ipak moram ovđje upozoriti na neke neurednosti i na čudne odnosa, koji vlažaju u tom vjeću.

Tako se je n. pr. doznačilo kotarskoj zadruzi u Buzetu jednu kravu za mlijeko. Kot. zadružna je poslala svoga muža u Herpelje, gdje je imao kravu uzeti. Uzeo je kravu i vozni list do Lupoglavu, misleći, da će ju kuciti odpeleti. Kad tamo dolje nalog, da mora drugomu kravu izručiti, jerbo da nije ni pokrajinska; doznaće se kasnije, da je otušta nekomu trgovcu na Roščini. Ili je to zanovljanje ili zloba od strane zem. kult. vjeća, koje čini zadrugu dangubiti i trošiti, pa posle svega toga neodržati rječi.

Drugi jednak slučaj dogodio se u Kruku. Toj zadruzi je bilo obećano, da će dobiti teraste. Posjelo dugog dopisovanja poslali su neraste, ali lakve, da nisu bili za posao, te su gospoda čula tako sramotnu opaku u zadnjoj skupštini zemaljskog kulturnog vjeća o tih nerastih, da bi se moglo pisati čitave romane o nerastih, i to onemogućiti.

Pravljicu otkrivam, da je naša zadružna

Ista kotarska zadružna molila je zem. kult. vjeće, da bi joj poslali klaštrioca za masline i voćke, koji bi znali jezik puka.

Zemaljsko kult. vjeće je odgovorio na tu posve opravdanu molbu, da ne može i da neće poslati klaštrioca, jer da je službeni jezik vjeća, talijanski!!

Da je zadružna zahtjevala talijanskih klaštrioca, dobila bi ih bila, ali je molila lakve, koji poznaju jezik puka, nedobi ništa.

Daklji dokaz, kako postupa pristrano zemaljsko vjeće, nalazimo u jednom slučaju u Dolini. Tamnošnja kot. gospodarska zadružna zamolila je predsjedništvo zemaljskog kult. vjeća, da bi joj dalo manju podršku za jednu djevojku, da bi mogla poći na gospojinsku školu u Ljubljani. Mjesto da se je uslijedilo molbu ili barem pristojno odgovorio, predsjednik vjeća izrazio se tom prilikom o molbi takovim načinom, da je mene stid opetovati ga ovđje. Ja mislim, da se niti Rovinjski ribari nesluže takvimi izrazima u svome privatnom životu.

Daklji dokaz pristranošću nalazimo i u tom, što je isto vjeće poslalo talijanskim kotarskim zadružnim tučobranima i to, ako se ne varam, u 3 ili 4 občine, dočim ih nedaje našim zadružnim. Zadruge one te tučobrane ne rabe, dapače im se protive i sada ležu tučobrani tamо mrtvi, dočim naše občine troše suhi i surovi, duže i opremljuju se velike namele, da uzmognu nabaviti tučobrane.

Zemaljsko kulturno vjeće daje dakle tučobrane tamо, gdje ih ne trebaju i gdje neće da ih rabe, dočim ih nešalje tamо, gdje bi ih vrlo radi upotrebili, kad bi ih imali.

Daklji dokaz, kako je zemaljsko kulturno vjeće pristrano vidimo i u tom, što kupuje plemenske bikove samo u jednom kotaru. Taj sretni kotar je bujski. Tamo se nabavilo samo bikove rimsko-podoljskog plemena, kao da su ti najbolji. Ali tim se podupira samo jedan dio pučanstva, sasvim jedan kotar, dočim se zanemaruju svi ostali. Ako se već htjelo imati rimsku pasminu, moralo se je bikove podijeliti u sve kotare, da se mogu služiti s njima i svih občina, dočim se može sada služiti s njima samo jedan kotar. Nama je poznato, da ima osim rimsko-podoljskih i drugih bikova vrlo dobro, kao što su buzetski, piarski i motovunski, ali ti su tako neštetni, da se njim gospoda ne služe!

Ja bih bio tim gotov sa opakama, što sam ih imao stavili na obraćanu zemaljske agrarne zaklade za g. 1901. pak ču zaključiti.

Ljetos izljeće izborni rok 2 članovom zemaljskog odbora, koji se nalaze u stalnom odboru zemaljskog kulturnog vjeća. U tom odboru jesu kako je poznato samo vaši pristaše, jer vi i mimolazite većinu puka i u toj struci, gdje se radi samo o gospodarskoj kotari pokrajine i zato i jesu ta dvojica vaši. Ja sam siguran, da ćeće se i ljetos držati starog pravila te mimoiti nas i izabrati svoje.

S druge strane se tužite, što je visoka vlada u taj odbor imenovala dvojicu naših, ne samo da je neopravdana, nego je i izdrživata. Jer ako vi ignorirate većinu pučanstva, ne možete i ne smijete zahtijevati, da to čini i vlada, koja nesmisli da bude majkom jednim i načelom drugim.

Da dijelomice popravi, što vi griesite, vlada bi morala nastojati, da dodje na celo toga vjeće mnogo nesamo sposoban, nego i pravedan. Mjesto predsjednika zem. kulturnog vjeća biti će naime do mala izpraznjeno.

Mi ne možemo znati, koje nakane im. e. kr. vlada, koja imenuje predsjednika zem. kult. vjeća, te se bojimo da će, kako nam ga je ponovno optiliti ovđje u suboru, da će nam ga optiliti i tamо t. j. u onom vjeću.

Mi nemamo proti predsjedniku kao privatnoj osobi nista, ali kao što nije

sposoban ni vredan, da sjedi na ovoj stolici, nije ni sposoban ni svjestan, da sjedi na stolici predsjednika zemaljskog kulturnog vjeća. On bi ved zasluzio, da uživa više manje zasluzeni mir i pokoj a predsjedništvo sabora i zem. kult. vjeća neku odstupi sposobnijoj i mlađoj osobi. On bi bio izvrstan otac gvardijan u kakvom samostanu, gdje bi zabavljao svoje fratre, ali za ovo niti za ono mjesto nije.

S razloga, koje sam naveo ovde, mi ćemo glasovati protiv obraćenju zemaljske agrarne zaklade.

S istih razloga glasovali ćemo i protiv proračunu iste zaklade te jedno izjavljajam, da prosvjedujemo najštećenje protiv svakom novčiću, koji se troši na štetu našeg naroda.

M a n j i n a : Živo !

Iza čitanog govora dralo je obtinstvo na galeriji sa stolovi, udaralo sa nogami i štapovi, zviždalo mrmlijalo i prigovaralo, neobaziruće se nimalo na miljačne i neodlučne predsjednikove opomene.

Puljske pačuharije.

Doske jope na travi kraj Raže. Koncijoni su oni ki i prvo, samo jedan bokun mjeseca je lica pojila. Numeri od lota bi bili : Raša 11, šiljar od venkera 77 i paura sa 90; s toga terno 11, 77, 90. Razumije se da je to rezultat onoga prijašnjega sna.

Na Budavi je hlitija kalun, kad sam drugi put zaspao. Ja spim i spim cile dve ure, ali uz svu dobru volju mi se ni stilo niš lipoga sanjati. Nego, čujte, da mi se pošlo sanjati — — za nekakove pulastre ! Maj vranića, ča pak to znači ? To se sigurno ne najde ako ne u libri, of matematike. Mah, ćemo malo iskat. — Dunko čuje za te pulastre !

Još mi se para, da vidim onoga kmetu, ki je donesen pulastre u lokalé gosp. X i reka : „jedan par za gosp. X, a drugi za gosp. †Y“. Malo za tim donesen je niki vitar gosp. Z, ki je opazija pištolare i zapita prisutnu gospodu A, B, C, i D, za koga je ovo blago. Oni su mu odgovorili da je jedan par za gosp. X, a drugi za gosp. †Y. Kako da mu je Bog prosvitljija pamet, pregovorija je on ove beside : „Čujete gosp. A, B, C, D, ćemo ga fabrikat gosp. †Y“ ; ja ēu odnesti ove pulastre u ostariju i mi ēemo ih svu skupa večernja za večeru pojist“ — „Dobro, dobro, bellissima idea, fabrikajmo mu ju“ ; odgovorili su svi. I infati pulastri su bili do malo vrimena u krēmi ai due.... (bi mi se deboto zmaklo povidat). Ali niko vrime za tim večeriju se je sam gosp. Z in persona u ostariju, uzeja pulastre i ponesa ih k gosp. V. Intanto gosp. A, B, C, D, došli su in corpore u ostariju smijući se i čekaju rižot s pulastri, ali jaoh, gospodar krēme izviesi slavno, da su pulastri promenili pozicijon, jer da ih je on gospodin nikamo drugamo zanesa. Morete si misliti agitacijon, ku su provali oni četiri na te beside. Jedan lip kvadar bi bija naputacija Ticiano da je bija on hip onde. Svi zamisleni gledali su jedan drugoga, dok ni jedan od spomenute namazane kompanije rekao : „tu ne ostaje drugo nego po doma na večeru“ — logična konsequenca. — Drugi dan premijstija je gosp. Z opet pulastre i od gosp. V ponese ih k gosp. U, a tu su pak finiti u padeli. Kad su pulastri bili paričani, pozove gosp. Z gosp. U i V a i gosp. †Y na gostbu i ala nek se jede. To su sve in do e do kvatru deštrujili, pak su počeli pititi i kantati. — Drugi dan za tim, gosp. †Y pojde reklamat svoje pulastre, ke mu je kmet donjia, ali pulastri ni i ni. Požeća se malo jaditi i vikat, da on ēe na force svoje blago u ruke. Na to mu je gosp. Z rekao : „eh, dragi ti muči, čes lipiju figuru storit, a ča ih nisi sinoc s nimi poju!“ Ohoo.... i tu me je jedan mušat kako jedan tovar uvija za nos i ja sam se zbudija. — Ki

bi zna intavulat ovu jednačbu i načnu mere od lota, ja bi mu platil vrijeđu popela. Ja ēu dat nekoliko razjašnjenja : „ki ēa pojide i popije je njegovo sa god. 1902. i ta pripada konsumnomu društvu“. Sada vi sami naprid.

Sad sam opet zatvorio oči i sanjalo mi se, kako str parantesi, da smo lovili ribu na novom mulu u Puli. Kupili smo jedan kilo starih srđel i sve jenu za drugom nadabali smo na udicu i hitali u more, ali nikad niš. Svak put kad bimo izvukli udicu bila bi gola, jer bi menudaja bila pooka srđela. Tako da smo trošili srđele i vrime za niš. Nu to sam rekao jenom, od kompanije : „Danasa imamo smolu, za to deло!“ A on meni na to : „eh, barba moj, to bi bilo dobro da je same danas tako, ali ta štorija dogodi nam se svaki put kad gremo ribu loviti!“

Malo zatim sanjalo mi se, da sam doša u kafe Milamare. Za jenim stolom sedi jedan kmet, a za drugim dva gospodina. Na jedanput govoril jedan od gospode : „to, dopo che i contadini ga comincia bayer el caffè, anche l'caffè se crea-sudo.“ A kmet, ne budi lin, odgovorio mu je valje na to : „La fazzi osservazion la Sua persona che anche dopo che i signoriga scuminzia mognar pulenta, anche la farina de formenton la se cresuda.“ — Nato sam se zbuditi i slušam jeno malo koncert, koga su mušati delali oko mene, pak sam posa doma. Uzeja sam hartu i peru u ruke, pak sam napisao sve, ču mi se sanjalo, a na kuverti pak slavno mini starstvo N. S. Pula. Sad ne znam, ako je prišlo ali ne barba M. B. iz R.

Razni prinosi.

Za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru. Gospodnjica Marija Pavačić učiteljica, sakupila je na večernjoj zabavi 15. augusta u hrvatskoj čitaonici u Baški 16 kruna.

Za „Djakačko prispomoćno dražtvu u Pazinu“ primila je uprava „N. Sloge“ : Martin Privrat sabrao K 2-60, koje daravaše : K 1-40 Fornazar Ante, kočijaš kod St. Pahora ; 80 h. gospodja Karlota Pahor te 40 h. dodao sakupljač sam. Živio i našao mnogo naslijednika !

Poslana predplata „Naše Sloge“ tekonom maja, junija i jula t. g. Po 37 K. S. p. J. — Susak ; Po 26 K. M. P. — Sv. Ivan kod Buzeta ; Po 24 K. A. P. — Poljane ; G. F. — Motovunski Novaki ; Po 20 K. P. V. — Valun, V. J. — Boljun ; Po 18 K. F. Š. — Grdošelo, N. B. — Ala, I. K. — Dobrinj, V. B. — Lindar, L. S. — Petar u Šumi, I. K. — Kozjak, B. I. — Veprinac ; Po 17-50 K. P. J. — Gorica ; Po 16 K. A. B. — Filipan, R. M. — Pula, F. V. — Gradina, R. Š. — Trst ; Po 15 K. A. J. — Beč, G. K. — Rieka, J. M. — Berseč, Hrv. Čit. — Pazin K. Z. — Barka ; Po 14-74 K. A. S. — Pueblo-Colo ; Po 14-10 K. V. M. — Kanada (Am.) ; Po 14-50 K. T. J. — Pula ; Po 14 K. A. P. — V. Losinj ; Po 13-50 K. Č. Gj. — Pazin ; Po 12-50 K. M. J. — Mot. Novaki ; Po 12-20 K. M. S. — Dane ; Po 12-30 K. T. E. — Sv. Matej ; Po 12 K. J. M. — St. Vincenti ; H. P. — Trst, Ob. Gl. — Vrbnik, A. P. — Grizane, K. V. — Žminj, Dr. N. — Novaku, V. B. — Cenica, Kar. V. — Pola, G. E. — Tinjan, J. Š. — Pazin, V. I. — Cres, F. p. V. — Kornić, A. L. — Trst, M. A. — Šterna, B. J. — Sv. M. od Zdravlja, Z. A. — Salvore, D. M. — Opatija, L. I. — Materada, B. I. — Pazin, T. M. — Opatija, H. Č. Sv. Petar u Šumi, J. A. — Sv. Križ (Zamet), J. Š. — Kukuljanovo, L. T. — Slum (Buzet), S. p. I. — Beli (Cres), P. M. — Sv. Ivanac (Žminj), F. A. — Volosko, S. F. — Sisak ; Po 10-50 K. P. F. — Šibenik ; Po 10 K. F. J. — Rubeši, M. S. — Rieka, D. Š. — Tinjan, M. H. — Spljet, I. V. — Vrh (Buzet), P. A. — Vodice, I. I. — Gračišće, A. K. — Rieka, J. L. — Rocol-Trst, M. A. — Krkinga, S. Č. — Ždrenj ; Po 9-40

K. M. V. — Canada ; Po 9 K. I. R. — Mošenice, A. Š. — Sv. Matej, V. M. — Mošenice, P. P. — Dolenjavas, J. J. — Opatija, M. K. — Brgud, B. F. — S. F. — Paz ; Po 8 K. J. D. — Krk, F. H. — Sv. Lovreč pri Labinu, B. I. — Livade, F. J. — Boljun ; Po 7 K. Čit. — Sv. Ivan-Zelina, I. M. — Višnjan ; Po 6-75 K. Ug. hrv. p. dr. — Rieka ; Po 6-50 K. R. I. — Illovik, P. B. — Rov. Selo, J. S. — Mlaka-Rieka ; Po 6 K. L. T. — Novaki, V. M. — Brgud, I. K. — Trst, S. L. — Opatija, K. B. — Komen, I. M. — Sv. Matej, S. F. — Kanfanar, P. B. — Il. Bistrica, J. Ž. — Bačva, M. B. — Rieka, T. A. — Vrvari, V. N. — Drniš, J. V. — M. Lošinj, V. P. — Baškanova, M. B. — Poljane, Hrv. Č. — Baška, I. M. — Foškul, D. M. — Plešće, M. Z. — Draguć, I. G. — Grizane, A. V. — Rukavac (Franciški) — Brgud, J. M. — Foškul, J. M. — Mrkopalj, Br. Dr. — Sv. Ivan (Trst), Čit. — Dubrovnik, R. A. — Volosko, N. Čit. — Kostrena, R. St. P. — Pola, Hrv. k. es. b. — Zagreb, Čit. — Senj, Hrv. k. — Sipjet, R. A. — Arad, Čit. — Samobor, Čit. — Novo Mesto (Kranjska), J. K. — Čunski, V. P. — Pulj, Nar. Čit. — Sipjet, Čit. Sežana, J. C. — Tar, S. Jos. — Mlaka-Rieka, S. p. V. — Opatija, Š. F. — Bačva, M. A. — Loborika, H. Ad. — Pulj, Čit. — Celje, A. p. L. — Osor, I. V. — Karlovac, S. A. — Pula, J. D. — Žegotin, A. G. — Kaldir-Potoki, I. M. — Cres, N. A. — Pičan, M. G. — Trst, L. A.-R. — Šaršoni, Hrv. Čit. — Požega, Gr. Čit. — Osiek, Nar. Čit. — Jaska, R. D. — Sušak, D. F. — Kastav, V. p. I. — Belej (Vrana), Sokol — Zadar, S. J. — Trst, P. D. — Prag, B. J. — Trst, B. J. — Lovran, P. P. — Pula, I. B. — Sv. Martin, J. P. — Rukavac, J. K. — Topolovac, B. F. — Poreč, B. Dr. — Podgrad, V. L. — Liebenau, V. Iv. — Pazin, Hrv. Čit. — Slunj, Hrv. Čit. — Pazin, O. B. — Rovinj, M. M. — Rieka, A. J. — Zadar, G. M. — Kastav, Hrv. Čit. — Mošenice, M. A. za Š. — Šterna, M. A. za P. — Šterna, Čit. — Berseč, P. N. — Berseč, J. V. — M. Lošinj, Š. A. — Kastelir, Š. M. — Krk, C. Gj. — Buzet, C. M. — Marčana, R. R. — Roč, T. I. — Čekin, I. R. — Lupoglavlje, M. B. B. — Pičan, Kon. dr. — Medulin, K. I. Račice, M. A. (po Kyacilu), Hrv. Čit. — Trpanj, Dr. S. — Pazin, Pr. I. M. — Varaždin, T. F. — Dekani-Tinjan, J. A. — Opatija, I. F. — Rieka, P. J. — Montrilj, F. F. — Buzet, Hrv. Čit. — Neretva, A. S. — Krnica, M. J. — Peroj, F. S. — Kastelir, A. L. — Kastelir, M. p. M. — Dubošnica, M. p. M. — Martinščina, B. J. — Boljun, Hrv. Čit. — Matinska, P. I. — Grizane, R. V. — Trst, M. A. — Trst, T. A. M. — Sv. Matej, G. A. — Krk, M. R. — Malinska, A. Š. — Poljane, L. V. — Vrbnik, R. I. — Veliki Lošinj, P. E. — Poreč, B. A. — Kaldir, S. B. — Lovrečica (Humak), S. Fr. — Hvar, V. M. — Humak ; Po 5-50 K. M. A. — Pula, Gl. Ob. — Pazin ; Po 5 K. J. G. — Lovran, Čit. — Belovar, Čit. Lič. V. — Gospic, Slov. Čit. — Gorica, Hrv. Čit. — Vinkovci, N. I. — Kršan, N. Čit. — Rieka, B. A. — Krnica, C. M. — Bakar, I. L. — Premanutura ; Po 4 K. Napred — Klana, Š. Š. — Tinjan, Z. V. — Sv. Petar u Šumi, S. I. — Draguć, Čit. — Kosarnidol, K. J. — Tinjan, T. K. — Oprtalj, Š. Š. — Tinjan, L. M. — Šusak ; Po 3-60 K. A. H. — Trst ; Po 3 K. J. S. — Grac, Gj. F. — Pazin, A. P. — Barkovje, A. S. — Plase, I. L. — Pičan, Čit. — Kraljevica, M. P. — Sušak, M. M. — Pontiera (Barban), P. I. — Pula, M. M. — Grobnik, Schrot — Boc, S.-G. A. — Pazin, Pj. t. S. , S. , S. — Zamet, N. V. — Sv. Saba (Trst), D. J. — Rieka, R. M. — Zareč (Pazin), Hrv. Čit. — Kastav, Čit. — Daricvar, Čit. — Zlatar, Čit. — Crkvenica, I. R. — Škatri, L. R. — Vinkuran, L. M. — Pula, Dvoran — Varaždin, P. B. — Pula, F. g. — Grbec (Kastav), A. R. — Škatri,

Vlašić — Travnik, D. I. Baška, W. F. — Podgrad, Š. A. — Pula, H. A. — Pula, Ž. N. — Čavle, Dr. E. Z. — Kopar, J. K. — Pula, Čit. — Glima, A. M. — Kastav, F. D. — Lanišće, I. M. — Juršić, J. — Zamet, S. D. — Posedarje, I. J. — Sv. Matej, Š. F. — Brseč, G. I. — Brseč, P. F. — Baška, Hrv. Čit. — Osek, V. A. — Kraljevica, R. F. — Zamet, M. F. — Buje, M. Š. — Ičići, R. R. — Rieka, S. M. — Ližnjjan, Hrv. Čit. — Brinje, J. S. — Grac, I. S. — Čepić, M. C. — Vrana (Cres), B. G. — Meja, D. M. — Zvoneće, L. A. — Sv. Martin (Cres), M. G. — Kastelir, I. L. — Kaštelir, M. I. — Karobja, C. M. — Štinjan, B. I. — Veprinac, C. I. — Brzica 26, M. I. — Rieka ; Po 2-50 K. N. D. — Bakar, H. Čit. — Petrinja, M. L. — Sv. Petar u Šumi, Čit. — Kraljevica, Kons. dr. — Medulin ; Po 2-28 K. A. S. — Falls-Greek ; Po 2 K. M. G. — Trst, M. J. — Sv. Petar u Šumi, K. L. — Draguć, K. F. — Rieka, Ob. Čit. dr. — Hreljin, I. I. — Pula, S. S. — Novi, S. J. — Kršan, R. R. — Sušak, S. M. — Sošići, M. D. — Pula, A. B. — Manjidiworci, I. A. — Pula, D. F. — Pazin, B. A. — Kraljevica, J. L. — Rocol (Trst) ; Po 1-50 M. F. — Pula, Po 1 K. P. J. — Pula, P. P. — Pula, A. A. — Pula.

Franina i Jurida.

Fr. Ahaha, ni smo mi, kako naša Luca i Mara ! Reka sam ti tolje, da će krajnjeli i šarenjaci varati i u crkvu polulina!

Jur. A takо i je. Porinuli su iz korā statoga popa, koj je morao klečati na saliju, na rukah držati misal i pivali pistolu i mašu, a krojeli rastezali se na klupam. Porinuli su van staroga Kokola, koj je lipo piva i po našu i po latinski ; porinuli su staroga Mata Barica i mnoge druge naše. Pofulin se smija, iz dubine štumiga.

Fr. Pak da, sada kantaju sami krojeli ? Jur. Oiho ! Kad su vidili, da su sami gospodari u koru, zapustili su i oni kor, neka piva pofulin i dva otročića. Videli su privaru, pofulin pošalje u sakerstvu po stare pivače, moleći, da bi mu pomogli ; baš kako i oni, ki je hodeći u malin hila kreke u tovara, a na povratak ih pobira i griza, neka su bile zelenšćive.

Fr. Su mu se pak vratili stari kantaduri ? Jur. Jest, Mate Barić, ač ga je pofulin zastrašila paklom.

Listnica uredništva i uprave.

G. N. N. Poreč. Neki se nimalo ona opazka Vaša poštovane osobe. Onaj, koga se tiče, šuti kao riba, jer misli, da ga nitko nepoznaje. Zdravi bili !

G. R. D. — Sušak. Nemožemo Vas poslužiti, obratite se na koju slovensku novinu.

G. I. p. Z. Lošinj Mali. Nemamo statistike, obratite se na Kat. društvo u Ljubljani.

G. I. I. Mošenice. Primili smo, bili ce da dođući broj. Živili !

G. Dopisnik — Altura. Ne možemo tiskati jer se ne razumi niš.